

**ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF ECONOMIC & REGIONAL DEVELOPMENT**

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
“Εφαρμοσμένων Οικονομικών και Περιφερειακής Ανάπτυξης”
Κατεύθυνση “Εφαρμοσμένων Οικονομικών και Διοίκησης”**

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Υπεύθυνος μαθήματος: **Καθηγητής Σαράντης-Ευάγγελος Λώλος**

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΤΙΤΛΟΣ: **Μακροοικονομικό Περιβάλλον και Λήψη Αποφάσεων**
2. ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Εφαρμοσμένη οικονομική**
3. ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: **Υποχρεωτικό**
4. ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: **Α' Εξάμηνο**
5. ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: **4 ώρες** (διαλέξεις και σεμινάρια)
6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS): **7,5**

B. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι επιχειρηματικές αποφάσεις επηρεάζονται, πολλές φορές καθοριστικά, από το μακροοικονομικό περιβάλλον το οποίο συνθέτουν οι ευρύτερες οικονομικές εξελίξεις.

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η ανάλυση των κυριότερων μακροοικονομικών μεγεθών και πολιτικών που οι επιχειρήσεις αναπόφευκτα λαμβάνουν υπόψη κατά το σχεδιασμό της δραστηριότητάς τους.

Γ. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα μπορούν

- να αντιλαμβάνονται πως οι οικονομικές εξελίξεις και η μακροοικονομική πολιτική επηρεάζουν τη λειτουργία των επιχειρήσεων και τη λήψη των αποφάσεων σε αυτές, καθώς και τη συμπεριφορά των καταναλωτών,
- να κατανοούν πως η πορεία των δεικτών συγκυρίας που περιγράφουν τις μακροοικονομικές εξελίξεις, επηρεάζει τις επιχειρηματικές αποφάσεις.

Δ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. **Εισαγωγικές επισημάνσεις** (1 εβδομάδα)

- Παρουσίαση σκοπού, περιεχόμενου μαθήματος και αξιολόγησης φοιτητών
- Παρουσίαση προδιαγραφών σύνταξης γραπτών εργασιών

2. Εξωτερικός Τομέας (2 εβδομάδες)

- Το Ισοζύγιο Πληρωμών στο μακροοικονομικό πλαίσιο
- Διαχρονική εξέλιξη του Ισοζυγίου Πληρωμών
- Διαρθρωτικά χαρακτηριστικά
- Συνέπειες του χρόνιου ελλείμματος του Ισοζυγίου Πληρωμών στην οικονομία και τις επιχειρήσεις

3. Δημοσιονομικό περιβάλλον (3 εβδομάδες)

- Το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος στο μακροοικονομικό πλαίσιο
- Ορισμός των δημοσιονομικών μεγεθών με εθνικολογιστικά κριτήρια
- Η εξέλιξη των δημοσιονομικών μεγεθών κατά την μεταπολιτευτική περίοδο
- Δημοσιονομικές επιδράσεις από την ένταξη στην ευρωζώνη, την οικονομική κρίση και την δημοσιονομική προσαρμογή
- Δυναμική του δημόσιου χρέους
- Συνθήκη του Maastricht και Σύμφωνο Σταθερότητας & Ανάπτυξης
- Δημοσιονομική πολιτική στην ευρωζώνη
- Συνέπειες των δημοσιονομικών εξελίξεων στην οικονομία και τις επιχειρήσεις

4. Νομισματικό και τραπεζικό σύστημα (3 εβδομάδες)

- Στοιχεία νομισματικής και πιστωτικής θεωρίας και πολιτικής
- Νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα πριν την ένταξη στην Ευρωζώνη
- Διαμόρφωση της νομισματικής πολιτικής στην Ευρωζώνη
- Λειτουργία τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα και διεθνώς
- Εξέλιξη καταθέσεων, χορηγήσεων και επιτοκίων: επιδράσεις στην οικονομία και τις επιχειρήσεις

5. Δείκτες οικονομικής συγκυρίας (2 εβδομάδες)

- Τρόπος παρακολούθησης οικονομικής συγκυρίας
- Σχέση πραγματικής οικονομίας και οικονομικών δεικτών
- Βραχυχρόνιοι δείκτες (hard indices)
- Δείκτες προσδοκίων και οικονομικού κλίματος (soft indices)
- Χρησιμοποίηση των δεικτών συγκυρίας στην μακροοικονομική ανάλυση

6. Νέο αναπτυξιακό πρότυπο (2 εβδομάδες)

- Το μεταπολεμικό μοντέλο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας βασίστηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό στις επεκτατικές πολιτικές προώθησης της εσωτερικής ζήτησης και πολύ λίγο στην εξωτερική ζήτηση (εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών).
- Παρά την κατά περιόδους εντυπωσιακή αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, δημιουργήθηκαν χρόνια προβλήματα πληθωρισμού και «δίδυμων» ελλειμμάτων

στο ισοζύγιο πληρωμών και στο δημοσιονομικό ισοζύγιο, με συνέπεια τη διόγκωση του δημόσιου χρέους.

- Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι κατά βάση μια κλειστή οικονομία με έναν από τους χαμηλότερους βαθμούς εξωστρέφειας στην Ευρώπη, όπως και με ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά εξαγωγών.

- Οι προτάσεις για τη συγκρότηση ενός νέου πρότυπου ανάπτυξης εστιάζουν στην αύξηση της εξωστρέφειας μέσω της προώθησης των επενδύσεων –με έμφαση στην καινοτομία και τη γνώση- και τις διαρθρωτικές αλλαγές (μεταρρυθμίσεις).

E. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Στοιχεία *μακροοικονομικής θεωρίας και πολιτικής* που διδάσκεται στο προπτυχιακό επίπεδο των ΑΕΙ και παρουσιάζεται σε βασικά εγχειρίδια, όπως:

- N. G. Mankiw, *Μακροοικονομική Θεωρία*, Εκδ. Gutenberg
- A. Abel, B. Bernanke και D. Croushore, *Μακροοικονομική*, Εκδ. Κριτική

ΣΤ. ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

- Ματθαίος Λαμπρινίδης, Ομότιμος Καθηγητής Οικονομικών, Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Γιάννης Παπαδογεώργης, Οικονομολόγος DEA, Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών, Τράπεζα της Ελλάδος.

Z. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση της απόδοσης των φοιτητών βασίζεται αφενός στην τελική γραπτή εξέταση του μαθήματος, καθώς και σε τρεις ολιγοσέλιδες ασκήσεις-εργασίες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Στη διαμόρφωση του βαθμού του μαθήματος, η τελική εξέταση έχει ειδικό βάρος 40% και καθεμιά από τις εργασίες 20%, ενώ λαμβάνεται υπόψη η συνολική απόδοση του φοιτητή στα μαθήματα και τα σεμινάρια.

H. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(αναλυτική βιβλιογραφία για τις επιμέρους Ενότητες περιέχεται στην ιστοσελίδα του μαθήματος, e-class).

- *Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών της Ελλάδος: Αιτίες Ανισορροπιών και Προτάσεις Πολιτικής*, Τράπεζα της Ελλάδος, 2010.
- *Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωσύστημα, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών*, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2006, Φρανκφούρτη.
- *Εκθέσεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος*, Τράπεζα της Ελλάδος [για διάφορα έτη].
- “Η δημοσιονομική πολιτική σε μια νομισματική ένωση, Παράρτημα Κεφαλαίου IV”, *Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση*, Τράπεζας της Ελλάδος, Οκτώβριος 2004.

- Bryant, R., Γκαργκάνας, Ν. και Γ. Ταβλάς (Επιμ.), *Οικονομικές Επιδόσεις και Προοπτικές της Ελλάδος*, Τράπεζα της Ελλάδος και The Brookings Institution, 2003, Αθήνα-Ουάσινγκτον.
- De Grauwe, P., «Η Νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ» στο *Τα Οικονομικά της Νομισματικής Ένωσης*, 2003, Εκδ. Παπαζήση.
- Λαζαρέτου, Σ. και Σ. Μπρισίμης, «Δημοσιονομικοί κανόνες & σταθεροποιητική πολιτική στη ζώνη του ευρώ», *Οικονομικό Δελτίο*, Τράπεζα της Ελλάδος, 2001, Τεύχος 17.
- Λαμπρινίδης, Μ. *Φάσεις ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας*, Σημειώσεις διδασκαλίας, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2008,
- Λώλος, Σ. , *Αξιολόγηση της οικονομικής πολιτικής στην Ελλάδα, από τη μεταπολίτευση έως την ένταξη στην ΟΝΕ*, Σημειώσεις διδασκαλίας, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2003.
- Χαρδούβελης, Γκ., “Μακροοικονομική διαχείριση και η ανάγκη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων μετά την είσοδο στη Νομισματική Ένωση”, *Οικονομία και Αγορές*, Eurobank Research, 2007, Τόμος II, Τεύχος 8.